

Minimální preventivní program 2023/2024

Základní školy Sulice, příspěvkové organizace

Školní 343, 251 68 Sulice – Želivec

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název a adresa školy:	Základní škola Sulice, příspěvková organizace, Školní 343, 251 68 Sulice – Želivec
Webové stránky školy:	www.zssulice.cz
Jméno a příjmení ředitele:	Mgr. Josef Kabele
Telefon:	702 129 127
E-mail:	reditel@zssulice.cz

Jméno školního metodika prevence:	Ing. Linda Kůstková
Telefon:	603 400 149
E-mail:	kustkova@zssulice.cz
Specializační studium:	Prevence sociálně patologických jevů – studium k výkonu specializovaných činností 2021 – 2023
Realizátor vzdělávání:	VISK
Konzultační hodiny	čtvrtek 14 – 15 (po předchozí domluvě), jinak kdykoli dle aktuální potřeby

Jméno výchovného poradce:	Mgr. Jana Čermáková
Telefon:	606 483 419
E-mail:	cermakova@zssulice.cz
Konzultační hodiny	pondělí 15 – 16 (po předchozí domluvě), denně 6 – 7, jinak kdykoli dle aktuální potřeby

Zpracovala: Ing. Linda Kůstková, školní metodik prevence rizikového chování

Schválil: Mgr. Josef Kabele, ředitel ZŠ Sulice, příspěvková organizace

Zřizovatel: obec Sulice

1 ÚVOD

Přestože je školní prostředí obecně jedním z nejbezpečnějších, je naší snahou zajistit vyšší úroveň bezpečnosti žáků a školního prostředí proti případným rizikům, která mohou vznikat nejen uvnitř školy, ale často přicházejí i z vnějšího prostředí. Minimální preventivní program se zaměřuje na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností.

1.1 Legislativa

Minimální preventivní program vychází z těchto zákonů:

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění.
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů v platném znění.
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních, v platném znění novelizace 197/ 2016 Sb.
- Vyhláška 27/2016
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách v platném znění.
- Zákon č. 305/2009 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů v platném znění.
- Zákon ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění.
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění.
- Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů v platném znění.
- Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), v platném znění
- Zákon 109/2002 Sb., Zákon o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů
- Vyhláška 458/2005

Dále jsme při tvorbě vycházeli z následující metodiky:

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže, dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28
- Metodické pokyny ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodické pokyny MŠMT ČR Č.j: 10194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
- Dokument MŠMT: „Využití právních opatření při řešení problémového chování žáků na školách“

Minimální preventivní program také opíráme o tyto dokumenty:

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027 a Akčního plánu realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2021 (USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY ze dne 18. března 2019 č. 190)
- Školní řád
- Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 -2020

1.2 Přehled forem rizikového chování

Primární prevence rizikového chování se u žáků v působnosti MŠMT zaměřuje prioritně na předcházení rozvoje rizikových jevů a jejich rozpoznání a včasnou intervenci. Na níže uvedené rizikové chování se zaměřují metodické dokumenty, doporučení a pokyny, dle kterých na naší škole postupujeme.

Zejména se jedná o předcházení následujícího rizikové chování dětí a mládeže:

- Agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, násilí, domácí násilí, krizové situace spojené s násilím, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie, krádeže, loupeže, vydírání, vyhrožování;
- Záškoláctví;
- Závislostní chování, užívání různých typů návykových látek, do této skupiny řadíme také netolismus, gambling;
- Rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů;
- Spektrum poruch příjmu potravy;
- Negativní působení sekt, příslušnost k různým subkulturám;
- Sexuální rizikové chování;

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY A JEJÍ VNITŘNÍ ZDROJE PRO STANOVENÍ CÍLŮ MPP

2.1 Charakteristika školy

Základní škola se nachází v obci Sulice, část Želivec. Z původně malé venkovské školy se z naší školy stala středně velká škola s počtem nad 300 žáků a více než 40 zaměstnanci. Od 1.9.2023 je nově kapacita školy 390 žáků. Škola sídlí v dvoupatrové budově, ve které se nachází 12 ročníků a 4 odborné učebny. Od letošního školního roku škola nově disponuje malým pavilonem, ve které se zabydlel jeden první ročník a rozšířila se také o výdejnu obědů. Pro výuku využíváme jurtu, která je vybavena pro komfortní výuku. Pro učení venku využíváme zázemí venkovní učebny. Nově můžeme v letošním roce využívat nový sportovní ovál. Mimo venkovní učebnu, jsou všechny třídy vybaveny interaktivními tabulemi.

V blízkosti školy jsou autobusové zastávky, do školy se dopravují děti z jiných částí obce a z blízkých vesnic. Škola si zakládá na pozitivní atmosféře a osobním přístupu k žákům. Pro trávení volného času a velké přestávky podporujeme pobyt venku. Děti o velké přestávce mohou využít školní hřiště pro sportovní aktivity, stolní tenis, případně mohou relaxovat v oploceném areálu školy. O přestávkách uvnitř budovy mohou žáci využít posezení na gaučích, které jsou umístěny na chodbách školy. Dále jsou na chodbách na zemi označeny prostory pro společné hry např. Země, láva apod.

Pro první stupeň funguje školní družina. Dále škola nabízí zájmové kroužky pro žáky prvního i druhého stupně.

Mezi rizikové prostředí školy bychom zařadili zejména toalety, prostory před školní budovou, které jsou nyní více rizikové kvůli probíhající stavbě. Ostatní prostory jsou ve škole přehledné a jsou pod pedagogickým dohledem.

Pro realizaci preventivních aktivit jsou využívány zejména třídy, venkovní prostory školy, jurta, venkovní učebna a její okolí, případně tělocvična.

Výuka ve škole se zaměřuje ve všech vyučovaných předmětech na zdravý životní styl – zdůrazňuje význam ekologie a zdravého životního stylu v každodenním životě.

Škola nemá vlastního psychologa, a proto spolupracuje s Pedagogicko - psychologickou poradnou, pracoviště Praha-východ, Sportovní 846/22, 101 00 Praha Vršovice, pobočka Říčany.

2.2 Analýza současného stavu problematiky, zhodnocení MPP v minulém školním roce

Minimální preventivní program je vydán na základě Metodického pokynu k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (MŠMT ČR č.j.: 20 006/2007/51).

MPP je vytvářen každoročně jako primární nástroj prevence na naší základní škole. Program během školního roku průběžně vyhodnocujeme, sledujeme jeho efektivitu a přihlížíme k aktuálnímu dění na škole.

Co se nám daří:

- Prevence rizikového chování se stala součástí třídnických hodin a tematických plánů jednotlivých předmětů a je na ni kladen ve všech třídách velký důraz.
- Naplňujeme cíle specifické i nespecifické prevence, navazujeme na aktivity, které byly vyhodnoceny jako úspěšné, zejména klademe důraz na spolupráci třídy s třídním učitelem a podporujeme komunikaci napříč školou.
- Na naší škole jsme neřešili jsme závažnější případy zneužívání návykových látek, kouření, vandalismu, xenofobie,
- Spolupracujeme s poskytovateli volnočasových aktivit a nabízíme využití volného času přímo ve škole. S touto činností hodláme pokračovat i v dalších letech.
- Nově nabízíme dětem možnost docházet do základní umělecké školy, se kterou jsme navázali spolupráci a poskytli prostory naší školy.
- Spolupracujeme s rodiči, např. společné školní akce, spolupráce s družinou.
- Velmi pozitivně jsme vyhodnotili první ročník projektu SCOR (Sulická cesta osobnostního rozvoje), kterým chceme motivovat žáky k dobrovolnému a cílenému seberozvoji pomocí nastavování a plnění vlastních cílů.
- Po stránce emoční a stresové vnímáme jako důležitý krok postupné zavádění formativního hodnocení a kladení důrazu na etickou a osobnostní výchovu.

Doporučení: Letošní MPP bude pokračovat v zaměření na bezpečné klima ve škole/ve třídě. Zaměříme se na prevenci, která pracuje s třídními kolektivy dlouhodobou a ucelenou formou. Důraz budeme klást na prevenci šikany a na prevenci kouření.

V minulém školním roce na naší škole byly zaznamenány konflikty s prvky šikany, které byly řešeny ve spolupráci s třídním učitelem a uvědomujeme si, že s růstem počtu dětí se tyto případy na půdě školy mohou znovu objevit. Dále vnímáme problematickou oblast elektronických cigaret nikotinových

žvýkaček a sáčků. Zejména žvýkačky a sáčky jsou téměř neodhalitelné vzhledem k omezeným kompetencím zaměstnanců školy. V případě podezření na šikanu škola postupovala v souladu se školním řádem, MPP a Školním programem prevence a řešení šikanování. Také v oblasti kriminality jsme v loňském roce zjistili zcizení školního majetku. Ve spolupráci se zaměstnanci, žáky a doporučením PČR byla i tato záležitost vyřešena a uzavřena. Ze všech výše zmíněných záležitostech je naším cílem snížit, nejlépe vymýtit tyto jevy, poučit se z nich a využít ji pro prevenci v ostatních třídách.

2.3 Cíl MPP školy

Cílem našeho MPP je realizace komplexního a dlouhodobého preventivního programu. Chceme našim žákům a zaměstnancům poskytovat takové programy a aktivity, které pomohou ke snížení výskytu rizikového chování a zároveň preventivně působí v nejrůznějších oblastech. Důraz je kladen na soulad se ŠVP, zejména v hodinách prvouky, člověk a jeho svět, výchova k občanství, chemie, přírodopisu, výchova ke zdraví a dalších předmětů. Při spolupráci s žáky se vyplácí metody aktivního zapojení žáků a individuálního přístupu.

Důležitá je práce TU se třídou v rámci třídnických hodin. Pro školní rok 2023/2024 je opět naším cílem pokračovat v dlouhodobé formě prevence. Na základě výroční zprávy, ve které byly vyhodnoceny aktivity ve školním roce 2022/2023, je snaha pokračovat v aktivitách, které pomáhají budovat zdravé klima školy, ve které jsou nastavena pravidla komunikace mezi žáky a učiteli, učiteli a rodiči, učiteli mezi sebou a vedením školy tak, aby byla vytvořena funkční vztahová síť. Velmi důležitá byla reflexe preventivních programů třídními učiteli a společně jsme vyhodnotili, že vyzkoušíme jinou formu dlouhodobé prevence. Zaměříme se na jiná témata v ročnících a dále se pokusíme zavést tříhodinové bloky místo bloků dvouhodinových. Jak se nám tato nová forma osvědčí, vyhodnotíme na konci školního roku.

Významná oblast, které věnujeme velkou pozornost, je etická a osobnostní výchova. Přátelská atmosféra a vztahy, které vytváříme v naší škole, jsou pro nás klíčové. Tomu chceme napomáhat častější výukou zaměřenou na týmovou spolupráci, posilování vnitřní motivace žáků k učení při pravidelných třídnických hodinách a individuálních konzultacích, etickou výchovou na prvním i na druhém stupni, a zejména volnočasovými akcemi (od oblíbeného přespávání ve škole až po dvoutýdenní letní tábory). V letošním roce budeme také pokračovat s motivačním programem SCOR, který žáky bude motivovat v osobním rozvoji, smysluplném trávení volného času a v posilování klíčových kompetencí pro další studium.

Další cíle:

- a) Dobrá informovanost všech žáků školy v oblasti sociálně patologických jevů.
- b) Systematická výuka a výchova žáků ke zdravému životnímu stylu.
- c) Vytvoření dostatečného zázemí k trávení volného času v prostorách školy.
- d) Podpora vlastních aktivit žáků a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností.
- e) Začleňování méně průbojných žáků do kolektivu, odstranění nevhodného chování mezi žáky.
- f) Zapojení celého pedagogického sboru školy do systému prevence.
- g) Aktivní spolupráce s rodiči žáků, otevřenost vůči veřejnosti.

Vše výše zmíněné je v souladu s naší filozofií, kterou shrnujeme do následujících bodů:

ROZVOJ – naším hlavním cílem je všestranný rozvoj dětských osobností s důrazem na vnitřní motivaci.

RESPEKT, HODNOTY A BEZPEČNÉ PROSTŘEDÍ – společně s dětmi tvoříme pravidla spolupráce a tolerujeme svou různorodost. Věříme, že v atmosféře vzájemného respektu budou naše výsledky růst.

KRITICKÉ MYŠLENÍ – vedeme žáky k samostatnosti, učíme je přijímat výzvy a kultivovaně vyjádřit svůj názor.

JSME SOUČÁSTÍ PŘÍRODY – ekologický přístup k životnímu prostředí patří mezi naše priority. Příroda je neformálním místem, kam přesunujeme i část výuky.

AKTIVNÍ OBČANSTVÍ – poznáváme své kořeny a místo, kde žijeme.

PEDAGOGOVÉ – důraz na osobnostní rozvoj našich zaměstnanců a prostředí podporující týmovou spolupráci dotváří všechny principy uvedené výše.

2.4 Cílové skupiny

Cílové skupiny MPP jsou žáci I. stupně ZŠ, žáci II. stupně ZŠ, učitelé, rodiče. Všem pedagogům je umožněno dle jejich zájmu další vzdělávání v oblasti prevence rizikových projevů chování, řešení šikany, násilí mezi žáky. Aktivity preventivního programu jsou nabízeny všem žákům naší školy. Preventivní programy probíhají na prvním i druhém stupni i v rámci školní družiny. Preventivní programy jsou realizovány v rámci školních předmětů samotnými učiteli, také externími organizacemi. Na přípravě plánovaných akcí se vedle žáků a učitelů podílejí i vychovatelky školní družiny. Pravidelné informace dostávají rodiče při třídních schůzkách, konzultačních hodinách a na webových stránkách školy.

2.5 Školní poradenské pracoviště

Součástí preventivního programu je také poskytování služeb ŠPP. Na naší škole jsou poskytovány služby výchovného poradce a školního metodika prevence. Na realizaci ŠPP se vedle VP a ŠMP podílí také ředitel školy ve spolupráci s TU a dalšími pedagogy, kteří se podílejí na péči o žáky nadané i o žáky s potřebou podpory ve vzdělávání.

Žáci i rodiče jsou na začátku školního roku seznámeni s kontaktními osobami školního poradenského pracoviště. Žáci ví, že se mohou obrátit na TU, ŠMP, VP, vedení školy i ostatní pedagogické pracovníky a vždy bude respektován jejich názor, jejich potřeby. Na realizaci poradenských služeb naší školy se dále podílí, vychovatelé, asistenti pedagoga, učitelé výchov, koordinátorka ŠVP, učitelé vzdělávací oblasti Člověk a svět práce a případně další pedagogičtí pracovníci školy. Všichni tyto pedagogové poskytují metodickou a konzultační podporu žákům a jejich zákonným zástupcům a vytváří konzultační tým pro poradenské pracovníky školy. Materiály, které souvisí s prací výchovného poradce a metodika prevence jsou k dispozici ve škole a na stránkách školy.

2.5.1 Role výchovného poradce

Výchovný poradce koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence. Zajišťuje depistáž specifických poruch chování ve spolupráci s TU, individuální poradenskou práci s žáky, v případě jejich žádosti řeší výchovné obtíže. Zaměřuje se na žáky, kteří jsou ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí, komunikací s druhými apod. Učitelé informují VP o těchto problémech, ten potom

navrhuje opatření, doporučuje řediteli školy svolání výchovné komise, informuje o možnostech odborné péče, jedná se sociálním odborem. VP vede kariérové poradenství a individuální konzultace s dětmi, s rodiči, s učiteli. Spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními a dalšími potřebnými institucemi. Zprostředkovává informace žákům a jejich zákonným zástupcům o možnostech dalšího vzdělávání či profesního uplatnění. Poskytuje metodické konzultace učitelům při práci s žáky, kteří mají vypracovaný individuální výchovný plán. Eviduje odborné zprávy a další dokumentaci související s žáky školy. Pokud se vyskytne porucha chování, řeší to třídní učitel v součinnosti s výchovným poradcem, popř. s vedením školy, s ostatními pedagogy a v neposlední řadě s rodinou. Závažné problémy se řeší s Policií ČR.

2.5.2 Role školního metodika prevence

Metodik prevence spoluvytváří minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci, komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence. Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence, koordinuje předávání informací o problematice sociálně patologických jevů.

2.5.3 Role ředitele školy

Ředitel školy, případně celé vedení školy, sleduje efektivitu prevence rizikového chování žáků. Sleduje problémy v kontextu celé školy a poskytuje personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Účastní se porad ŠPP a dle potřeby také zásadních setkání rodiny a školy.

2.5.4 Role třídních učitelů, ostatních učitelů

Učitelé se věnují v rámci své výuky, pobytů v přírodě, školních akcích rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na pedagogických radách hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhuje opatření. Je pro nás důležitá důvěra mezi učitelem a žákem. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou. V rámci pedagogické diagnostiky učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Při řešení problému je učitel otevřen komunikace se žákem, s rodiči, s ostatními pedagogy, VP, ŠMP, vedením školy. Každý učitel rozvíjí komunikaci na úrovni učitel – žák, žák – žák, aby docházelo ke zlepšování vzájemných vztahů a důvěry. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Třídní učitelé jsou v kontaktu s rodiči svých žáků, jak prostřednictvím třídních schůzek, tak i individuálních konzultací i jiných osobních setkání. Třídní učitelé i ostatní učitelé spolupracují úzce se ŠPP.

3 Zdroje školy

3.1 Vnitřní zdroje školy

3.1.1 Webová stránka školy

Všechny důležité informace včetně Školního řádu, Výchovného řádu, Minimálního preventivního programu, Krizového plánu školy, lze najít na webových stránkách. Dokumenty jsou také k nahlédnutí ve škole v kanceláři ředitele školy, kde jsou také prostory Školního poradenského pracoviště.

3.1.2 Schránka důvěry

Ve škole funguje schránka důvěry, která je umístěna v přízemí. Schránka důvěry slouží anonymně pro nahlášení šikany či problematických vztahů ve třídě. S nahlášeným problémem je seznámen ředitel školy, VP, ŠMP, TU, kteří okamžitě nahlášenou situaci ověřují, vyhodnocují a následně řeší. Všem podnětům je věnována náležitá pozornost a jsou ihned řešeny.

3.1.3 Nástěnky

Nástěnka primární prevence je umístěna u schránky důvěry, která slouží k informování žáků ohledně prevence sociálně patologických jevů. Jsou na ní umístěny letáčky související s prevencí, dále prezentace organizací, na které se mohou žáci obrátit, pokud je něco trápí.

3.1.4 Odborná literatura

Škola odebírá také Učitelské noviny. Periodika jsou k dispozici ve sborovně. Další materiály související s prevencí jsou uloženy na společném školním disku.

3.1.5 Školní řád

Základem úspěšné prevence rizikového chování jsou kvalitně nastavená pravidla vnitřní pravidla školy, která specifikují pravidla pro vnitřní a vnější komunikaci. Primárním dokumentem je Školní řád, se kterým jsou žáci školy seznámeni na začátku školního roku, který jasně vymezuje povinnosti žáků a pedagogů školy k organizaci života školy. Školní řád je zveřejněn na webových stránkách školy.

Projevy šikanování mezi žáky, tj. násilí, omezování osobní svobody, ponižování apod., kterých by se dopouštěli jednotliví žáci nebo skupiny žáků vůči jiným žákům nebo skupinám (zejména v situacích, kdy jsou takto postiženi žáci mladší a slabší), jsou v prostorách školy a při školních akcích přísně zakázány a jsou považovány za hrubý přestupek proti řádu školy. Podle okolností ředitel školy uváží možnost dalšího postihu žáků, kteří tento zákaz přestoupí, a bude o svých zjištěních informovat jejich zákonné zástupce.

3.1.6 Výchovní řád

Výchovní řád, který je zveřejněn na webových stránkách školy, udává výčet stupňů závažnosti porušení kázně a školního řádu. S výchovním řádem seznamují žáky třídní učitelé na začátku školního roku a dle potřeby i v průběhu školního roku.

3.2 Vnější zdroje školy, kontakty s jinými organizacemi

Škola spolupracuje s organizacemi a institucemi, které zastávají roli podpůrné sítě institucí, odborníků a služeb, které pomáhají připravit, stabilizovat a rozvíjet prevenci proti nežádoucím jevům na škole.

3.2.1 Vnější zdroje, webová stránka

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	www.msmt.cz
Prevence rizikového chování	www.prevence-info.cz
Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti	https://www.drogy-info.cz/

Klinika adiktologie při FVN v Praze	www.adiktologie.cz
Minimalizace šikany	www.minimalizacesikany.cz
Společenství proti šikaně	www.sikana.org
Linka bezpečí	www.linkabezpeci.cz
Modrá linka	www.modralinka.cz
Národní centrum bezpečného internetu	www.ncbi.cz
Dětské krizové centrum	www.ditekrize.cz
Nebuď obětí!	www.nebudobet.cz
Internetem bezpečně	www.internetembezpecne.cz
Národní linka – prevence AIDS	www.prevencehiv.cz
Bílý kruh bezpečí	www.bkb.cz

3.2.2 Oblast školství

	Adresa	Telefon	e-mail
Pedagogicko – psychologická poradna	Pedagogicko-psychologická poradna, Školní 2400, Říčany (budova 3. ZŠ U Říčanského lesa), okres Praha-východ	731 417 201 606 681 827	poradna@pppprahavychod.cz
Pražská pedagogicko-psychologická poradna	Ohradní20, 140 00, Praha 4	603 513 949	pppp@pppp.cz
Pedagogicko - psychologická poradna, pracoviště Praha-východ,	Sportovní 846/22, 101 00 Praha Vršovice	739 673 168	prahavychod@pppsk.cz
Soukromá psychologická poradna – psycholog PhDr. Blanka Hilbertová		737 402 502	Blanka.psycholog@seznam.cz
Lidé, kteří realizují preventivní aktivity ve	Markéta Hubínková Monika Moravcová Vítek Hrbáček	774 780 540 734 635 781	skoly@cestaintegrace.cz vi.hrbacek@tiscali.cz

škole, odborná práce s dětmi			
Krajská protidrogová koordinátorka	Irena Skaláková, Dis.	323 618 234	irena.skalakova@ricany.cz
Okresní metodik prevence	Mgr. Renata Sládková	317 722 904	sladkova@pppsk.cz

3.2.3 Oblast sociálních věcí

	Adresa	Telefon	e-mail
OSPOD, Říčany	Mgr. Blanka Spolková, vedoucí odboru http://info.ricany.cz/mesto/socialne-pravni-ochrana-deti-v-ricanech	232 618 241	blanka.spolkova@ricany.cz
Kurátorka pro mládež	Mgr. Sabina Marešová- kurátorka pro mládež OSVZ-OSPOD	323 618 219	sabina.maresova@ricany.cz

3.2.4 Policie ČR, Městská policie

	Adresa	Telefon	e-mail
Policie ČR - Kamenice	Kamenice – Nová hospoda	974 867 160 725 961 501	poj.oo.kamenice@pcr.cz
Obvodní oddělení Policie ČR	Obvodní oddělení Říčany Masarykovonáměstí 56 251 01 Říčany	974 881 730 725 961 502	

4 AKTIVITY PRIMÁRNÍ PREVENCE PRO ROK 2023/2024

4.1 Žáci na I. stupni

Na I. stupni primární prevenci vykonává především třídní učitel. V 1. třídě je prioritou usnadnit přechod žáků z mateřské školy na základní školu a vytvoření vhodného klima ve třídě. V tomto věku je také důležité vštípit dítěti přesvědčení, že zdraví a rodina jsou základní životní hodnoty, které je třeba chránit a stále utužovat.

Dále TU na celém prvním stupni cílí na tyto oblasti:

- Upevňování základních návyků - hygiena, životospráva.
- Věnuje pozornost žákům, kteří mají problémy s učením a pokud možno včas odhaluje specifickou poruchu učení - zde je důležitá spolupráce s výchovnou poradkyní.
- Zaměřuje se na takové chování žáků, které by mohlo poukazovat na problémy ve skupině (např. šikana) a vzniklou situaci vhodně řeší.
- Zlepšování komunikace mezi žáky v rámci školy.
- Pravidelnou komunikaci a spolupráci s rodiči.
- Podporuje u žáků vhodné využití volného času, objevení zájmů, využití nadání.

V letošním roce pokračujeme i na I. stupni s dlouhodobou primární prevencí. V každém ročníku se uskuteční minimálně dvě setkání na téma, které je v souladu s doporučením MŠMT a dále dle potřeb třídy. Se třídami na prvním stupni budou pracovat externí lektoři společně s třídními učiteli, případně pouze třídní učitelé. Na prevenci se nám podařilo získat na školní rok 2023/2024 dotaci ze Středočeského kraje a z dotace O2 Chytrá škola.

Ve 4. ročníku čeká žáky dopravní výchova, kterou nám zajišťuje Cesta integrace.

4.2 Žáci na II. stupni

Na 2. stupni se s tématy z oblasti prevence se pracuje hlavně v předmětech, jako je občanská výchova, výchova ke zdraví, přírodopis, chemie a tělesná výchova. Při práci učitelé využívají metod: výkladu, skupinové práce, samostatné práce, diskuze a přednášky.

Na druhém stupni se učitelé zaměřují na:

- Předání dostatečných informací o návykových látkách a jejich vlivu na zdraví člověka.
- Prevenci kouření.
- Prevence závislosti na virtuálním světě.
- Prevenci záškoláctví.
- Prevence poruch příjmu potravy.
- Výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních – vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování.
- Další témata, která jsou v souladu s RVP a s ŠVP.

I na druhém stupni nezastupitelnou úlohu v oblasti prevence hrají třídní učitelé primárně v těchto oblastech:

- Podpora aktivního využívání volného času.
- Podpora vhodného klimatu ve třídě.
- Komunikace se žáky v rámci třídnických hodin či individuálních konzultací.
- Zaměření na komunikaci a spolupráci mezi žáky v rámci školy.
- Dodržování pravidel týkající se bezpečnosti a prevenci úrazů.

V letošním roce druhým rokem pokračujeme na II. stupni s dlouhodobou specifickou primární prevencí. V každém ročníku se uskuteční minimálně dvě setkání. Témata setkání v příloze.

Na dlouhodobou prevenci na druhém stupni budeme čerpat pro školní rok 2023/2024 prostředky z dotace Středočeského kraje a z dotace O2 Chytrá škola.

4.3 Spolupráce s rodiči a veřejností

Zákonní zástupci jsou s činností výchovného poradce a metodika prevence seznámeni na webových stránkách školy. Zákonní zástupci jsou seznámeni s postupem řešení šikany, školního násilí a dalších problémových jevů. Na třídních schůzkách a na webových stránkách jsou seznámeni s konzultačními hodinami VP a ŠMP. Na webových stránkách je uveden kontakt na VP, ŠMP a ostatní zaměstnance školy.

Důraz je kladen i na vzájemnou spolupráci mezi školou a zákonnými zástupci. Učitelé nabízejí zákonným zástupcům možnost individuální konzultace.

Ke zjištění aktuálního stavu sociálně negativních jevů ve škole jsou konkrétně využívány práce třídních učitelů, připomínky dětí a školního parlamentu, schránka důvěry, třídnické hodiny, hodiny předmětů výchovného charakteru. Zjišťování je průběžné, v případě potřeby je přizvána pracovnice PPP nebo pracovník K – centra.

Zákonní zástupci jsou o činnostech ŠPP seznámeni aktivní i pasivní formou – na webových stránkách školy, na třídních schůzkách, využít mohou také individuálních konzultací. Rodiče jsou dále seznámeni s preventivní strategií, s postupem řešení šikany a dalších sociálně patologických jevů. Na třídních schůzkách jsou rodiče seznámeni se dokumentem Školní řád, jsou jim představeny kompetentní osoby (vedení školy, VP, ŠMP), je jim učiněna nabídka konzultačních hodin (TU, VP, ŠMP, vedení školy).

Naším cílem je posilovat komunikaci s rodiči, v prvé řadě dbáme na kvalitní práci třídních učitelů směrem k rodičům. Škola si je vědoma důležitosti aktivního zapojení rodičů, v tomto školním roce budeme navazovat na realizaci společných aktivit. Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace.

Rodiče jsou pravidelně informováni o dění ve škole, o termínech třídních schůzek, tripartitních konzultací, prázdnin, zvláštních akcí apod. Rodičům je aktivně nabízena podpora ŠPP v rámci konzultačních hodin, které jsou uvedeny na stránkách školy. Pasivní zapojení rodičů bude nadále probíhat přes písemná sdělení, zejména přes systém Bakaláře, e-maily, webové stránky školy. Škola spolupracuje s odborem sociálních věcí, s příslušným orgánem sociálně-právní ochrany dětí, s organizacemi působící v oblasti primární prevence, s Policií ČR, s PPP. Samozřejmě je spolupráce školy se Školskou radou a se zastupiteli obce Sulice.

V letošním školním roce plánujeme minimálně jedno setkání s rodiči s tématem mediální gramotnost s panem Michalem Kaderkou, který nám besedu pro rodiče zprostředkuje. V této činnosti nás podporuje i zřizovatel. Díky získání grantu od společnosti O2 můžeme čerpat prostředky i na součinnost s rodiči.

4.4 Aktivity pro učitele

Zaměstnanci školy jsou pravidelně informováni na společných poradách o prevenci na škole. V letošním roce bychom chtěli navázat na osvědčený výjezd pedagogických pracovníků. V plánu je proškolení učitele v oblasti šikany a podporovat v realizaci třídnických hodin. I nadále bude pokračovat

školení pedagogů a pracovníků ŠPP dle možností školy a aktuálních nabídek. Naši pedagogové využívají možnosti vlastního výběru školení pro pracovníky ve školství.

Pro učitele je naplánován osmihodinový akreditovaný program na téma motivace žáků od organizace Proxima Sociale, který proběhne ve školním roce 2023/2024 díky získanému grantu od Středočeského kraje.

5 Způsob realizace – metody a formy, konkrétní aktivity podporující primární prevenci v roce 2023/2024

V letošním školním roce pokračujeme ve specifické i nespecifické prevenci, nabízíme žákům ucelenou formu dlouhodobé prevence. Navazujeme na dobrou spolupráci s organizacemi Proxima Sociale a Odyssea a pro jednotlivé ročníky je naplánována navazující primární prevence, která proběhne v rozsahu min. 2 x ročně (jedno setkání 3 x 45 min.). Programy mají za cíl podporu zdravého životního stylu a hodnot, napomáhají lepší kooperaci vztahu ve skupině a lepšímu vzájemnému poznání mezi žáky v rámci jedné třídy. Při interaktivních a skupinových hrách žáci mají možnost přehrát si různé situace, se kterými budou v běžném životě konfrontováni, a naučit se hledat pro ně řešení bez pomoci drog nebo jiných negativních úniků.

V prvním pololetí budou mít jinou formu prevence 4. a 9. ročníky, neboť naším cílem je, aby si některé třídy vyzkoušeli interaktivní formou témata, která jsou pro dané ročníky důležitá. Ve čtvrtých ročnících proběhne od společnosti Divadelta preventivní akce s prvky divadla fórum s názvem Připojená, která je zaměřena na prevenci kyberšikany a v 9. ročnících se budeme s žáky věnovat mediální gramotnosti v rámci strukturovaného dramatu.

Ve druhém pololetí v budou v primární prevenci pokračovat v prvních až třetích ročnících třídní učitelé v rámci třídnických hodin a komunitních kruhů a pro žáky od čtvrtých ročníků proběhnou dopolední tříhodinové bloky s externí firmou Odyssea.

Nad rámec dlouhodobých preventivních programů budeme v letošním školním roce realizovat:

1. Třídnické hodiny, které jsou v kompetenci třídních učitelů, cílem je dobré klima a bezpečné vztahy ve třídě.
2. Individuální konzultace třídních učitelů s žáky.
3. Realizace projektových dnů.
4. Dopravní výchova proběhne ve čtvrtém ročníku. Výuka proběhne dle metodiky BESIP – Ministerstva dopravy ČR. Výuka je završena získáním průkazu cyklisty, garantovaným BESIPem. Výuka se skládá ze 2 setkání. Žáci se učí jak dopravní teorii – značky, křižovatky, chování na silnici, tak i praktickou jízdu na dopravním hřišti.
5. V případě potřeby jsme připraveni pracovat se skupinovou dynamikou třídy, dle dohody a zakázky TU; spolupracujeme s externí organizací Odyssea, případně jinými externími spolupracovníky.
6. Lyžařský výcvik 4. ročníku
7. Lyžařský výcvik 7. ročníku.
8. Další aktivity, které jsou nezbytnou součástí prevence: výlety, exkurze, školy v přírodě, vánoční jarmark, sportovní akce, přespání ve škole, atd.
9. Nabídka zájmových kroužků organizovaných školou.
10. Účast v soutěžích.
11. Zapojení zástupců tříd do školního parlamentu – vrstevnická spolupráce. Rozvíjí zodpovědnost žáků za širší společenství a vzájemné soužití. Je prostorem pro zapojení žáků do organizace školy. Pravidelná setkání umožňují kontinuální práci a prevenci problémů ve třídách.
12. Bruslení

13. Motivační školní program pro jednotlivce zaměřený na tři oblasti (vzdělávání, dovednost, dělám víc, než musím) – program SCOR
14. Beseda pro rodiče – Mediální gramotnost
15. Činnost ŠPP, schránka důvěry, nástěnka, konzultace.
16. Činnost školní družiny (aktivity pro děti zaměřené na osobnostně-sociální rozvoj, akce pro děti a rodiče = vrstevnická spolupráce jako metoda odbourání strachu menších dětí ze starších spolužáků a spolupráce v rámci školy).
17. Činnost školní knihovny.
18. Teambuilding pro učitele.
19. Proškolení pedagogů v tématu Práce s pravidly a sankcemi /8 hodin, akreditace/ - Proxima Sociale
20. Využití projektu Šablony OP JAK

6 Monitoring a evaluace

Cíle programu jsou průběžně sledovány. Efektivita aktivit je průběžně hodnocena třídními učiteli, vychovatelkami školních družin, ostatními pedagogy, informace jsou předávány na poradách. Vyhodnocujeme také zápisy z jednotlivých dlouhodobých programů. Hodnocení vytvořeného MPP probíhá v po skončení školního roku ve spolupráci s vedením školy, výchovným poradcem. Evaluace je součástí výroční zprávy školy. Výsledek tohoto hodnocení bude součástí PP pro další školní rok. Hodnocení prevence z minulého školního roku je samostatným dokumentem, který je uložen u ŠMP a je součástí výroční zprávy za rok 2022/2023.

7 ZÁVĚR

Minimální preventivní program je vypracován na příslušný školní rok a je součástí výchovně vzdělávacího programu školy. MPP pokračuje a navazuje na předcházející roky a vychází z aktuální situace ve škole, kdy hodnotí průběh období předchozího školního roku. Snahou je, aby žáci získali řadu znalostí, ale také dovedností v oblasti prevence sociálně patologických jevů. MPP vypracovává ŠMP v úzké spolupráci s ostatními pedagogickými pracovníky, zejména za podpory vedení školy a výchovné poradkyně. ŠMP spolu s vedením školy a ŠPP je připraveno reagovat na aktuální problémy školy a pomáhat při jejich řešení. Školní metodika prevence je nejen osobou, která iniciuje a vypracovává MPP, ale také se podílí na jeho koordinaci, vypracovává preventivní strategii školy a závěrečnou hodnotící zprávu.

Použité zkratky:

- VP – Výchovný poradce
- MPP – Minimální preventivní program
- ŠMP – Školní metodika prevence rizikového chování
- ŠVP – Školní vzdělávací program
- ŠŘ – Školní řád
- VŘ – Výchovný řád
- TU – Třídní učitel
- OSPOD - Odbor sociální a právní ochrany dětí